București, 21 Iunie 1945.

Să-ți povestesc, Alisa, cum strămoșul meu Jamista a mai adăugat o nestimată la diadema dinastiei sale. E o întâmplare pe care azi o văd ridicolă; se vede că pe atunci lucrurile se măsurau cu alt cântar.

Miezul poveștirii de mai la vale se găsește în câteva documente ce se păstrează cu sfințenie în arhiva palatului. De m'aș mulțumi numai cu ce spun ele, istorisirea mea ar fi seacă și fără raportul logic dintre cauză și efect. Voiu apela în largă măsură și la fanteziа mea. Unde-i haină bogată în cele ce urmează, acolo-s eu; numele propriu vor trăda documentele din arhivă.

Ascultă.

Dinastia mea avea câteva titluri nobiliare și cu toate acestea strămoșul Jamista, când grija duceriі mai departe a numelui și traiul familiei atârna pe umerii săi, își dă seama destul de bine că nu-i cu cale să încrucișeze mâinile la piept și să aștepte bătrânețele. Rămas la mai mult și la mai mare a fost atributul logic căruia i-au servit toți capii de familie ce s'au succes generație după generație. Jamista așteptă deci clipa când să câștige partea sa.

Capul neacoperit împărăției în care se adă

postea strămoșul Jamista, era prea luminatul Marmiț, un stăpânitor blând cu oamenii de sub oblăduirea sa, care-l slujeau cu credință; cumsi neîndurat cu străinii și cu răii.

Marmiț avea încredere în Jamista, mai ales în urma unor sfaturi pe care strămoșul meu i le-a dat și care până la urmă s'au dovedit cu temeiu. Dar Marmiț nu le asculta, așa că treaba tot prost ieșire.

De exemplu, un document vorbește că, într-un an pe tot cuprinsul împărăției s'a făcut roadă multă, de n'aveau oamenii unde o mai pune. „Fiecare să-și oprească nu mai mult de cât îi trebuie, iar restul să fie aruncat pe ogoare, să putrezească și să se îngrașe locurile! a poruncit Marmiț.

- Împărate, i s'a opus Jamista, porunca măriei tale e prea lună, căci vine de la măria ta și nimeni n'are voie și nici curaj să i se împotrivească, dar roagă-te plecat să încuviințezi ca eu să păstrez toată roada anului acestuia și să nu arunc nici un bob.

- Fă așa după cum dorești, dar nimeni să nu știe voia ce ți-am dat-o, ca nu cumva să mai facă la fel cineva; a răspuns împăratul.

In anul următor n'au căzut ploi și câmpurile au rămas sterpe. Norodul n'a avut ce mânca nici până la mijlocul iernii. In hambarele lui Jamista proviziile se odihneau cu belșug.

/.

„În anul acela, spune documentul, toată lumea slăbise ca țânul și ca scândura, numai Zamista cu neamul său n'au slăbit, ce nimeni n'au știut dece și cum. Și-a fost tuturora de mirare!"

Suferința mulțimii era mare și împăratul, văzând, se căia. De-ar fi făcut fiecare ca Zamista, acum era tot belșug, își zicea el în sinea sa.

Din vremea aceea a rămas proverbul „sătulul nu crede pe cel flămând", iar sfatul: „strânge când este ca să ai și când nu-i" tot de atunce este. Varianta: „strânge bănii albi pentru zile negre" e făcută mult mai încocace, că atuncea nu se bătea monede atât de multe ca să mai ai și de unde strânge.

Întâmplarea pe al cărei rost mi-am întemeiat versiunea de față încă n'am poveștit-o, dar iată, o povestesc de acuma.

Împăratul Ioanniț, ca orice împărat, avea o fată și aceasta, ca orice fată, ajunsese la vremea când trebuia să-și aleagă soț. Operația alegerii era îngreunată însă de un alt eveniment: împăratul n'avea feciori, iar soțul ce trebuia ales domniței avea să rămână urmaș la tron. Străbunul meu Zamista s'a înfățișat împărăției cu păreri și propuneri. Viitorul domn trebuia ales cu încetinească și pricepere. Ioanniț se arăta grăbit și s'ar fi putut să greșească. Zamista își pusese în gând să nu se lase și să întocmească el, după mintea sa, toate câte se cuveneau. Îl făcea înțele-

neț mai ales încrederea de care se bucura în ochii stăpânului suprem. Până la urmă i s'a dat ascultare.

Au fost, ca'n povești, împărțite ștafete în toate zările să ducă vestea că la curtea lui Marmiț se află o fată de măritat. Nu se uita amănuntul că fata este nespus de frumoasă. Îndată au început a veni tineri de tot felul. Toți erau puși la încercări grele la care trebuiau să biruiască, iar la urmă erau înfățișați domniței să-i privească dacă-i plac. Dacă ea dădea din cap a desgust, capul candidatului era trecut prin sabie.

La acest concurs regizat de strămoșul meu Jamista s'a prezentat și fiul unui nobil încrezut peste măsură. Jamista i-a pus în față pericolul sigur la care se expune și din care nu va scăpa, căci tânărul cu pricina avea un defect care-i putea fi fatal: număra la mâna dreaptă șase degete în loc de cinci. Dar fiul încrezut, ca și tatăl, n'a vrut să dea înapoi. Norocul a făcut să se prezinte ultimul. Se întunecase și se vedea abia, abia. În adins Jamista nu aprinsese lumânările. Domnița l-a ales mai ales pentru că era ultimul și se îngroziseră toți de atâtea refuzuri, de ziceau că tot tineretul va fi tăiat. L-a ales seara, iar dimineața, când l-a văzut cu șase degete, a vrut să-l trimită pe dată la tăiere. În clipa aceasta tragică, Jamista a intervenit cu o vorbă salvatoare: „Cu șase degete se poate ține mai bine sceptrul domniei, decât cu cinci!" În puțină vreme cel ales a fost împăratul țării. Jamista a primit și el demnități și un titlu nou, nobiliar.

Prințul